

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Jiřího Petržálka a JUDr. Marie Kubištové ve věci

oprávněné: [REDAKCE], narozená dne [REDAKCE]
bytem [REDAKCE], [REDAKCE]
zastoupená advokátkou JUDr. Zdenkou Bednářovou
sídlem Poláčkovo náměstí 1434, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

proti
povinnému: [REDAKCE], narozený dne [REDAKCE]
bytem [REDAKCE], [REDAKCE]
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Brabcem
sídlem Na Hřebenech II 1718/8, 140 00 Praha 4

o návrhu povinného na zastavení exekuce

k odvolání soudního exekutora proti usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 2. 9. 2020 č. j. 28 EXE 339/2020-65

takto:

- I. Usnesení okresního soudu se v napadeném výroku pod bodem II **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud zastavil exekuci vedenou u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 28 EXE 339/2020 a soudním exekutorem Mgr. Bohumilem Brychtou pod sp. zn. 194 EX 205/20 (výrok I), soudnímu exekutorovi Mgr. Bohumilu Brychtovi, Exekutorský úřad Rychnov nad Kněžnou, se sídlem Nádražní 486, 517 21 Týniště nad Orlicí, nepřiznal právo na náhradu nákladů exekuce (výrok II) a povinnému byla uložena povinnost nahradit oprávněné náklady řízení ve výši 6 810 Kč do tří dnů od právní moci usnesení k rukám advokáta oprávněné (výrok III).

Okresní soud pověřil dne 16. 3. 2020 pod č. j. 28 EXE 339/2020-19 soudního exekutora Mgr. Bohumila Brychtu provedením exekuce podle vykonatelného rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 27. 6. 2019 č. j. 57 C 48/2015-226 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 1. 2020 č. j. 21 Co 299/2019-264 k vymožení pohledávky oprávněné z exekučního titulu, nákladů oprávněné v exekuci a nákladů exekuce.

Povinný se návrhem ze dne 17. 4. 2020 domáhal zastavení exekuce. Uvedl, že exekuce je proti němu vedena neoprávněně, neboť svůj dluh vůči oprávněné uhradil prostřednictvím poštovní poukázky zaslané právní zástupkyni oprávněné dne 5. 3. 2020. Povinný má informaci, že již dne 7. 3. 2020, tedy ještě před pověřením soudního exekutora, se celá částka dostala do dispozice oprávněné, tedy pohledávka oprávněné byla uhrazena před doručením výzvy k dobrovolnému splnění povinnosti. Z toho důvodu exekuce vedena být neměla a soudní exekutor ani neměl být jejím vedením pověřen. Soudní exekutor nic nevymohl, vymáhaná povinnost zanikla

dobrovolným splněním ještě před jeho pověřením, a proto mu nemohl vzniknout nárok na náhradu nákladů vedení exekuce. To samé platí i pro náklady oprávněné v exekuci, která si při podání exekučního návrhu ani v průběhu exekučního řízení nepočínala s náležitou opatrností. Oprávněná povinnému nezaslala předexekuční výzvu. Rovněž se před odesláním exekučního návrhu neinformovala u právního zástupce povinného, zda již částka nebyla uhrazena. Povinný postup oprávněné považuje za zneužití práva. Povinný odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 262/16, podle kterého v případě dobrovolného splnění dlužné částky povinným ještě předtím, než se sám o exekuci dozvěděl, a kdy proto exekutor již nemohl vymoci nic, je základem určení jeho odměny částka nulová a náhradu hotových výdajů je nutno vyčíslit nikoliv paušální částkou, nýbrž pouze na základě prokazatelných výdajů, které vznikly exekutorovi do okamžiku, než bylo dlužné plnění vymoženo. Povinný rovněž namítl, že exekutor postihl exekučním příkazem jeho nemovitosti v rozporu s požadavkem přiměřenosti, resp. při existenci zjevného nepoměru mezi teoretickou povinností povinného a hodnotou zajištěného majetku.

Oprávněná s návrhem nesouhlasila. Uvedla, že dne 6. 2. 2020 její právní zástupkyně sdělila tehdejšímu právnímu zástupci povinného číslo účtu, na které má povinný uhradit náklady řízení ve smyslu exekučního titulu. Uvedený právní zástupce povinného zprávu převzal a dne 7. 2. 2020 právní zástupkyni oprávněné sdělil, že mu předmětný rozsudek prozatím nebyl doručen. Jakmile se tak stane, bude obratem informovat klienta. Zda k tomu došlo, není právní zástupkyni oprávněného známo. Z důvodu, že do 5. 3. 2020 nebyla na označený účet připsána přisouzená platba a tato platba nebyla uhrazena oprávněné ani její právní zástupkyni ani poštovní poukázkou, podala oprávněná k soudnímu exekutorovi uvedeného dne exekuční návrh. Exekuční řízení tak bylo zahájeno v době, kdy přisouzená platba nebyla povinným uhrazena. Povinný byl v prodlení s úhradou již od 14. 2. 2020. Peníze byly zaslány právní zástupkyni oprávněné formou poštovní složenky sice dne 5. 3. 2020, avšak právní zástupkyně obdržela výzvu od pošty až dne 12. 3. 2020. Od 12. 3. 2020 byla právní zástupkyně nucena v rámci karantény Covid-19 minimalizovat styk s lidmi z důvodu svého věku a chronických chorob. Proto převzala platbu až dne 30. 3. 2020 na poště. Výběr musela předem nahlásit a počkat na poštu stanovený termín. V době karantény měla pošta omezený provoz. Ihned po obdržení částky ve výši 70 352 Kč právní zástupkyně oprávněné informovala o této skutečnosti exekutorský úřad.

Podle exekučního titulu byl přiznán oprávněné vůči povinnému nárok na zaplacení nákladů nalézacího řízení ve výši celkem 70 352 Kč; co do nákladových výroků nabyt právní moci dne 10. 2. 2020 a vykonatelnosti dne 14. 2. 2020.

Podle e-mailové komunikace mezi právními zástupci účastníků ze dnů 6. 2. 2020 a 7. 2. 2020 právní zástupce oprávněné informoval právního zástupce povinného e-mailovou zprávou ze dne 6. 2. 2020 o tom, že obdržel předmětný rozsudek odvolacího soudu, a sdělil povinnému číslo účtu, na který mají být nahrazeny náklady řízení ve výši 70 352 Kč. Na tuto zprávu odpověděl právní zástupce povinného e-mailovou zprávou ze dne 7. 2. 2020, ve které poděkoval za zprávu a sdělil právnímu zástupci oprávněné, že jemu dosud předmětný rozsudek doručen nebyl, s tím, že jakmile se tak stane, bude obratem informovat povinného o zprávě právního zástupce oprávněné.

Z poštovní poukázky typu C ze dne 5. 3. 2020 okresní soud zjistil, že jí povinný téhož dne k rukám právního zástupce oprávněné poukázal částku 70 352 Kč.

Ze sdělení oprávněné soudnímu exekutorovi ze dne 30. 3. 2020 soud zjistil, že dne 30. 3. 2020 oprávněná převzala prostřednictvím svého právního zástupce finanční částku ve výši 70 352 Kč, kterou zaslal povinný k jejím rukám. Peníze byly zaslány ve formě poštovní složenky sice dne 5. 3. 2020, ale právní zástupce oprávněné dostala první výzvu od pošty dne 12. 3. 2020. Z důvodu aktuální situace spojené s Covid-19 je omezena provozní doba českých pošt a právní zástupce pracuje z důvodu své ochrany (spadá do rizikové skupiny) většinou večer, aby se setkala s co nejméně lidmi.

Okresní soud postupoval podle § 268 odst. 1 písm. g) občanského soudního řádu a exekuci zastavil, protože po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané a exekuce nebyla již provedena.

Plnění poskytnuté povinným na pohledávky oprávněného vyplývající z exekučního titulu do doby, než je úřední cestou seznámen s vedením exekuce k vymožení těchto pohledávek, se považuje za plnění dobrovolné mimo rámec exekuce a je způsobilým důvodem k zastavení exekuce (viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2013 sp. zn. 20 Cdo 3314/2011). Za okamžik, kdy je povinný úřední cestou seznámen s vedením exekuce, se považuje okamžik doručení vyznění o zahájení exekuce, který je obdobou doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce). Tento okamžik nastal v projednávané věci dne 13. 4. 2020 podle doručky k uvedenému vyznění v exekutorském spisu. Povinný povinnosti uložené mu exekučním titulem splnil dne 30. 3. 2020. Pro závěr o splnění povinností přiznaných exekučním titulem není rozhodující, kdy povinný příslušnou částku poukázal prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (5. 3. 2020), ani to, kdy se poukazka dostala do dispoziční sféry oprávněné (12. 3. 2020), ale to, kdy byla oprávněná částka skutečně vyplacena (viz výslovné znění § 1957 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku). Hodlá-li dlužník splnit svůj dluh prostřednictvím poštovního poukazu ve smyslu § 1957 o. z., musí s touto zákonnou úpravou počítat, a to včetně rizika, že se v důsledku prodlevy mezi poukázáním plnění a jeho faktickým vyplacením dostane do prodlení s plněním dluhu. Přesto však byly povinnosti uložené exekučním titulem splněny dříve, než bylo povinnému doručeno vyznění o zahájení exekuce; důvod pro zastavení exekuce uvedený v § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. proto dán je a soud exekuci z tohoto důvodu podle § 55 odst. 1 exekučního řádu zastavil (výrok I.).

O nákladech exekuce rozhodl podle § 89 exekučního řádu.

K námitkám vzneseným povinným uvedl, že pokud exekuční titul nabyl vykonatelnosti dne 14. 2. 2020, mělo být nejpozději v tento den celé jím přiznané plnění uhrazeno oprávněné. Právní řád nestanoví oprávněnému z exekučního titulu povinnost zaslat ještě před zahájením řízení o výkonu rozhodnutí (exekučního řízení) jakoukoliv další výzvu k plnění ani jinak naznačovat povinnému, že hodlá plnění přiznané exekučním titulem exekučně vymáhat. Soudu je z úřední činnosti známo, že povinný je advokát; shora uvedené skutečnosti pro něj proto nemohly být nijak překvapivé. Oprávněná přesto, z pohledu právní úpravy nadbytečně, povinnému avizovala doručení rozsudku odvolacího soudu a sdělila mu číslo účtu, na který má být jím přiznané plnění povinným poukázáno. Právní zástupce povinného na tuto zprávu reagoval nikoliv tak, že povinný po doručení rozsudku bude podle něj plnit, ale tak, že po doručení rozsudku právní zástupce povinného bude povinného informovat o tom, že mu oprávněná zaslala uvedenou zprávu. To bylo ještě předtím, než rozsudek nabyl právní moci (10. 2. 2020) a vykonatelnosti (14. 2. 2020). Pakliže v pariční lhůtě stanovené exekučním titulem ze strany povinného plněno nebylo, nelze postupu oprávněné, která své právo z exekučního titulu uplatnila exekučním návrhem dne 5. 3. 2020 u soudního exekutora, nic vytknout, a exekuční řízení bylo zahájeno zcela důvodně.

Soudnímu exekutorovi náhradu nákladů nepřiznal. Poukázal na podnikatelské riziko soudního exekutora. Pověření soudního exekutora v této věci bylo vydáno dne 16. 3. 2020, doručeno mu bylo 24. 3. 2020. Již dne 30. 3. 2020, tedy čtvrtý pracovní den po doručení pověření, sdělila oprávněná soudnímu exekutorovi, že dne 30. 3. 2020 došlo k úhradě plnění přiznaného exekučním titulem. V mezidobí od 24. 3. 2020 do 30. 3. 2020 soudní exekutor podle obsahu exekutorského spisu nevydal žádný exekuční příkaz ani výzvu k dobrovolnému plnění. Vyznění o zahájení exekuce ve smyslu § 44 odst. 1 exekučního řádu bylo povinnému doručeno až dne 13. 4. 2020. Na danou věc se proto aplikují právní závěry přijaté Ústavním soudem ČR v nález ze dne 13. 12. 2016 sp. zn. II. ÚS 262/16, podle kterých v případě dobrovolného splnění dlužné částky povinným ještě předtím, než se sám o exekuci dozvěděl, a kdy proto exekutor již nemohl vymoci nic, je základem pro určení jeho odměny částka nulová a náhradu hotových výdajů je nutno vyčíslit nikoliv paušální částkou, nýbrž pouze na základě

prokazatelných výdajů, které vznikly exekutorovi do okamžiku, než bylo dlužné plnění uhrazeno. Za okamžik, kdy se povinný o exekuci dozvěděl, se považuje okamžik doručení vyznamení ve smyslu § 44 odst. 1 exekučního řádu. Ke dni 30. 3. 2020, tedy ještě před doručením uvedeného vyznamení, byla povinnost povinného vyplývající z exekučního titulu splněna.

Soudní exekutor k výzvě soudu označil za hotové výdaje náklady na materiál vynaložený v souvislosti s předložením návrhu povinného na zastavení exekuce soudu a náklady na samotné jeho doručení soudu, dále náklady na materiál vynaložený v souvislosti s předložením námitek proti příkazu k úhradě nákladů exekuce soudu a náklady na samotné jeho doručení soudu (formou paušálu za osobní doručení ve smyslu § 15 odst. 2 vyhlášky č. 330/2001 Sb., kdy tento paušál soud v tomto případě považuje za součást hotových výdajů, neboť nejde o jejich paušální náhradu ve smyslu § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb.). Tyto náklady však byly vynaloženy po 30. 3. 2020.

Soudní exekutor dále za hotové výdaje označil náklady na mzdu pracovníků exekutorského úřadu v rozsahu 2 – 3 hodin a náklady spočívající v práci samotného soudního exekutora na projednávání věci, s tím, že práce uvedených osob zahrnovala využití materiálního vybavení exekutorského úřadu včetně dodávaných energií a nájemného. O těchto nákladech soudní exekutor uvedl, že byly zčásti vynaloženy i před 30. 3. 2020. Výdaje soudního exekutora v souvislosti s činnostmi, které by byl soudní exekutor povinen hradit, i kdyby nebyl pověřen vedením konkrétního exekučního řízení, jako jsou úhrady za nájemné, energie, mzdy zaměstnanců, pojištění, silniční daň, jsou však zohledněny nikoliv v hotových výdajích exekutora coby jedné dílčí složky nákladů exekuce, ale v odměně exekutora. Totéž platí o náhradě za čas zaměstnanců soudního exekutora i jeho samotného strávený nad konkrétním exekučním řízením. Hotové výdaje, jak jsou ostatně příkladmo vypočteny v § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., představují výdaje, které byly soudním exekutorem vynaloženy v bezprostřední souvislosti s konkrétním exekučním řízením.

Úkony soudního exekutora v této věci tedy nejsou v přímé příčinné souvislosti s vymožením pohledávky z exekučního titulu; povinný na tuto pohledávku neplnil pod hrozbou státně mocenského donucení. I náhrada hotových výdajů náleží soudnímu exekutorovi za výkon exekuční činnosti směřující k vymožení pohledávky z exekučního titulu; ne všechny hotové výdaje tak musí být soudnímu exekutorovi nahrazeny. Obdobné závěry platí pro další složky nákladů exekuce. Proto okresní soud podle § 89 exekučního řádu rozhodl tak, že soudnímu exekutorovi právo na náhradu nákladů exekuce nepřiznal (výrok II.).

Pokud jde o náhradu nákladů účastníků exekučního řízení, vyšel z toho, že exekuční řízení bylo zahájeno důvodně. Kdyby byl povinný řádně a včas splnil to, co mu bylo uloženo vykonatelnými rozhodnutími soudů České republiky, nebylo by exekuční řízení zahájeno a otázka úhrady jeho nákladů by byla bezpředmětnou. Exekuce byla zahájena i zastavena z důvodu na straně povinného (úhrady vymáhané pohledávky po uplynutí parčí lhůty), proto je to povinný, kdo je povinen nahradit oprávněné účelně vynaložené náklady exekučního řízení. Oprávněné takto náleží náklady právního zastoupení, a to odměna advokáta za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 2 advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení, sepsání exekučního návrhu, sepsání vyjádření k návrhu povinného na zastavení exekuce) a tři režijní paušály k uvedeným úkonům právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy činí náklady oprávněné v exekuci 6 810 Kč a v této výši je soud oprávněné vůči povinnému podle § 89 exekučního řádu přiznal (výrok III.).

Proti výroku pod bodem II usnesení podal odvolání soudní exekutor. Nesouhlasil se závěrem okresního soudu, že povinný splnil svou povinnost uloženou mu exekučním titulem dne 30. 3. 2020 a že soudní exekutor nic nevymohl. K úhradě nákladů oprávněného došlo až dne 9. 7. 2020 platbou 15 435 Kč pod vlivem komunikace soudního exekutora s povinným a pod vlivem postižení majetku povinného. Soudní exekutor poukázal na hotové výdaje v souvislosti

s tímto řízením, jak je sdělil okresnímu soudu. Usnesení nerespektuje ustanovení § 11 odst. 2 vyhl. č. 330/2001 Sb. Soudnímu exekutorovi náleží náklady exekuce. Na věc nedopadá náleží ÚS z 13. 12. 2016 sp. zn. II. ÚS 262/16, protože bylo vymoženo alespoň něco. Okresní soud nevysvětlil, proč mají být hotové výdaje zohledněny v odměně. Navrhl, aby bylo usnesení zrušeno nebo změněno a přiznány náklady exekuce přinejmenším ve výši 6 655 Kč, tj. odměna 2 000 Kč a paušální náhrada hotových výdajů 3 500 Kč spolu s daní z přidané hodnoty.

Krajský soud přezkoumal napadené usnesení okresního soudu ve výroku pod bodem II včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání soudního exekutora není důvodné.

Dobrovolným plněním je plnění povinnosti uložené povinnému exekučním titulem. K dobrovolnému plnění došlo 30. 3. 2020 a o této skutečnosti byl soudní exekutor informován téhož dne oprávněnou. Vzhledem k dobrovolnému plnění povinného před doručením vyrozumění o zahájení exekuce nelze soudnímu exekutorovi přiznat náhradu hotových výdajů v paušální výši stanovené vyhl. č. 330/2001 Sb., ani odměnu podle § 11 odst. 2 této vyhl. ve výši 2 000 Kč. Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 262/16 je základem odměny částka nulová, protože soudní exekutor nevymohl nic. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2014 sp. zn. IV. ÚS 3523/13, II. ÚS 2348/12, I. ÚS 2469/12, IV. ÚS 3465/12, II. ÚS 3335/11 a další) v takovémto případě má soudní exekutor právo na náhradu hotových výdajů nikoliv paušální částkou, ale pouze na základě prokazatelných výdajů, které vznikly soudnímu exekutorovi do okamžiku, než bylo povinným dlužné plnění uhrazeno. Rozhodnutí okresního soudu se opírá o judikaturu Ústavního soudu, protože povinný vymáhanou částku přiznanou exekučním titulem v plné výši bez přímé účasti soudního exekutora oprávněně dobrovolně uhradil, byť se tak stalo poté, co byl soudní exekutor pověřen provedením exekuce, avšak ještě před tím, než byl povinný o provádění exekuce soudním exekutorem vyrozuměn. Krajský soud připomíná, že i Ústavní soud s judikaturou vydanou k otázce náhrady nákladů soudního exekutora při dobrovolném plnění povinným před novelou vyhl. č. 330/2001 Sb. provedenou vyhl. č. 490/2012 Sb. nadále pracuje a vychází z ní (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2018 sp. zn. IV. ÚS 600/17). S ohledem na shora uvedené závěry odvolací soud napadené usnesení okresního soudu jako věcně správné dle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Soudní exekutor vyčíslil k výzvě okresního soudu náklady, které vznikly až následně po 30. 3. 2020. Dne 30. 3. 2020 měl soudní exekutor již informaci od oprávněné, že povinný plnil dobrovolně. Povinný uhradil oprávněné celou pohledávku z exekučního titulu. Náklady exekuce specifikované soudním exekutorem byly vynaloženy v souvislosti s návrhem povinného na zastavení exekuce a v souvislosti s námitkami povinného proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, který je datován 14. 7. 2020 (který byl následně zrušen usnesením okresního soudu ze dne 4. 8. 2020 č. j. 28 EXE 339/2020-61). Soudní exekutor neprokázal žádné náklady, které by vznikly před datem 30. 3. 2020. Náhrada hotových výdajů náleží soudnímu exekutorovi za výkon exekuční činnosti směřující k vymožení pohledávky z exekučního titulu. Žádnou takovou činnost soudní exekutor netvrdil ani neprokázal. Ostatní náklady (mzdové úhrady energií, nájemného a další) nemají přímý vztah ke konkrétní exekuci a jsou hlazeny v rámci odměny (vyúčtované hotové výdaje nesmějí obsahovat položky nájemné, elektřina, mzda zaměstnanců, místní šetření, administrativní práce, lustrace, spisová agenda, tedy všechny úkony, které jsou kryty odměnou – viz Komentář C. H. Beck, Exekuční řád, 4. vydání, 2017, s. 953 – 962).

Usnesení okresního soudu bylo proto v napadeném výroku pod bodem II potvrzeno jako věcně správné podle § 219 o. s. ř.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že podle obsahu spisu nevznikly povinnému v odvolacím řízení žádné náklady.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 30. listopadu 2020

Mgr. Šárka Petrová v. r.
předsedkyně senátu